

Ιστορίες από τον Ηρόδοτο

Ο Ηρόδοτος, όπως λένε, είναι ο πατέρας της Ιστορίας. Δηλαδή ήταν ο πρώτος που έγραψε όσα ήξερε για τα περασμένα γεγονότα. Γεννήθηκε στην Αλικαρνασσό της Μικράς Ασίας λίγα χρόνια μετά από τη ναυμαχία της Σαλαμίνας. Όταν μεγάλωσε έγραψε την ιστορία των Περσικών πολέμων.

Οι Πέρσες ήταν ένας δυνατός λαός που κατοικούσε στην Ασία. Με τα χρόνια, έφτιαξαν μια μεγάλη αυτοκρατορία, ένα κράτος όπου ζούσαν πολλοί διαφορετικοί λαοί.

Ο βασιλιάς τους, ο Δαρείος, θέλησε να υποτάξει και ελληνικές πόλεις-κράτη για να κυριαρχήσει στο εμπόριο του Αιγαίου.

Ο Πέρσης βασιλιάς έστειλε δυο φορές στρατό για να κατακτήσει τις ελληνικές πόλεις-κράτη. Οι πόλεμοι που έγιναν ονομάστηκαν Περσικοί πόλεμοι.

Διασυνδέσεις

- * Ελληνικές αποικίες στις ακτές της Μ. Ασίας: Ποιες ήταν οι αιτίες του αποικισμού (εξάντληση πλουτοπαραγωγικών πόρων, υπερπληθυσμός, φυσικές καταστροφές). *Εμπορικοί δρόμοι*, σελ. 39, και *Το παζάρι και ο κόσμος του*, σελ. 18.
- * Τι είναι η Ιστορία, πώς γράφεται η Ιστορία, *Το παζάρι και ο κόσμος του*, σελ. 49, και *Ο κόσμος του παππού και της γιαγιάς*, σελ. 16.
- * Οι διασυνδέσεις αυτές είναι ενδεικτικές. Ενδεχομένως υπάρχουν και άλλες συνδέσεις που μπορείτε να τις χρησιμοποιήσετε ανάλογα με τη δυναμική του μαθήματος.

Βιβλιογραφία

Άθα Γιαλούρη, *Περσικοί πόλεμοι*, εκδ. Πατάκη, 1999.
Γιάννης Μηλιάδης, *Ιστορίες από τον Ηρόδοτο*, εκδ. Αστήρ-Παπαδημητρίου, 1996.
Ιστορία του ελληνικού έθνους, τ. 2, Εκδοτική Αθηνών, 1976.

Η μάχη στο Μαραθώνα το 490 π.ΧΠ

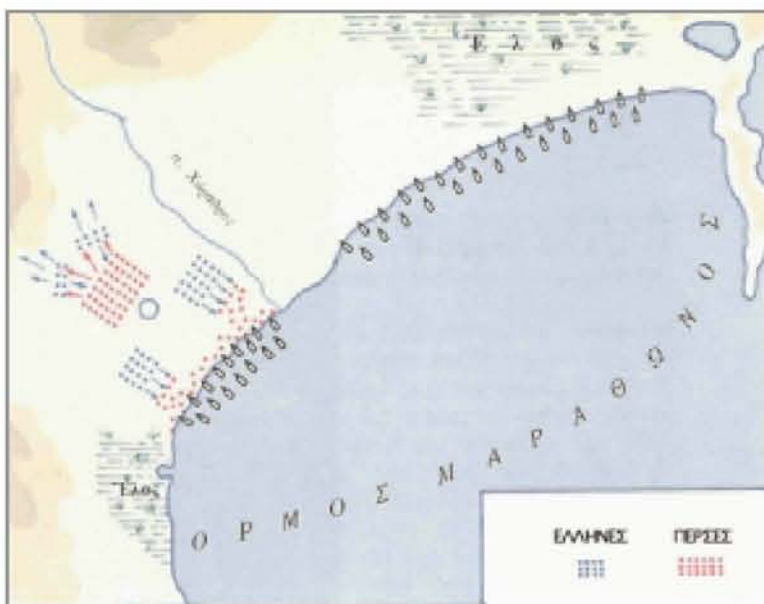
Ο Δαρείος, ο βασιλιάς της Περσίας, θέλησε να υποτάξει τις ελληνικές πόλεις-κράτη για να κυριαρχήσει στο εμπόριο του Αιγαίου.

Στο Μαραθώνα, κοντά στην Αθήνα, συναντήθηκαν οι δύο στρατοί: οι Πέρσες, με αρχηγούς το Δάτη και τον Αρταφέρνη, και οι Αθηναίοι, με αρχηγό το Μιλτιάδη και συμμάχους τους Πλαταιείς (από τις Πλαταιές, μια μικρή πόλη της Βοιωτίας).

Ο Αθηναίος Μιλτιάδης ήταν ο αρχιστράτηγος σ' αυτή τη μάχη. Φαντάσου τον να εξηγεί το σχέδιο της μάχης στους αξιωματικούς του:

- Αντρες! Είμαστε εδώ, 11.000 οπλίτες, για να σταματήσουμε το στρατό του Πέρση βασιλιά. Δεν πειράζει που είμαστε τόσο λίγοι! Ήρθε για να υπερασπίσουμε τον τόπο μας και θα νικήσουμε! Βλέπετε πώς έστησαν

το στρατό τους οι Πέρσες; Στο κέντρο έχουν βάλει τους περισσότερους στρατιώτες, ενώ στα άκρα δεν είναι πολλοί. Εμείς θα κάνουμε το αντίθετο: λίγοι στο κέντρο και περισσότεροι στα πλάγια. Πρώτα θα επιτεθούμε και θα χτυπήσουμε στα πλάγια. Όταν τους διαλύσουμε, θα κυκλώσουμε αυτούς που βρίσκονται στο κέντρο. Έτσι κυκλωμένοι, δεν θα μπορούν να ξεφύγουν από τα όπλα μας. Άς θυσιάσουμε στους θεούς για να ζητήσουμε τη βοήθειά τους!

Οι Αθηναίοι και οι σύμμαχοί τους ακολούθησαν το σχέδιο του Μιλτιάδη και νίκησαν τον περσικό στρατό. Όταν τελείωσε η μάχη, ο Μιλτιάδης βρήκε ένα στρατιώτη και του είπε:

-Τρέξε όσο πιο γρήγορα μπορείς στην Αθήνα να πεις για τη νίκη. Εμείς στο μεταξύ θα θάψουμε τους σκοτωμένους με τιμές και θα στήσουμε ένα μνημείο για να τους θυμόμαστε.

Ο στρατιώτης έτρεξε τα 42 χιλιόμετρα μέχρι την πόλη. Όταν έφτασε είπε μόνο μία λέξη στους Αθηναίους, «Νενικήκαμεν» (δηλαδή νικήσαμε), και πέθανε.

Διασυνδέσεις

- * Γεωγραφία, Ο γύρος της Ελλάδας σε 15 ημέρες.
- * Έθιμα - Θυσίες πριν από τη μάχη, επιτύμβια μνημεία.
- * Αθλητισμός: Σύγχρονα αγωνίσματα δρόμου (Μαραθώνιος). Αγώνισμα του οπλίτη δρόμου στις Ολυμπιάδες κατά την αρχαιότητα, Το παζάρι και ο κόσμος του, σελ. 9.
- * Σύστημα χρονολόγησης των ετών πριν από τη γέννηση του Χριστού: Η γραμμή του χρόνου (τα έτη προ Χριστού, το έτος 1, η γέννηση του Χριστού, τα έτη μετά Χριστόν), Χρονολόγιο, σελ. 3-7.
- * Οι διασυνδέσεις αυτές είναι ενδεικτικές. Ενδεχομένως υπάρχουν και άλλες συνδέσεις που μπορείτε να τις χρησιμοποιήσετε ανάλογα με τη δυναμική του μαθήματος.

Βιβλιογραφία

- Πάνος Βαλαβάνης, Άθλα, αθλητές και έπαθλα, εκδ. Ερευνητές, 1996.
 Άθλα Γιαλούρη, Περσικοί πόλεμοι, εκδ. Πατάκη, 1999.
 Γιάννης Μηλιάδης, Ιστορίες από τον Ηρόδοτο, εκδ. Αστήρ-Παπαδημητρίου, 1996.
 Ιστορία του ελληνικού έθνους, τ. 2, Εκδοτική Αθηνών, 1976.
 Τα ολυμπιακά αθλήματα, εκδ. ΥΠΕΠΘ - Αθήνα 2004, 2003.
 Ολυμπιακό 2004αδίο, 6-9 ετών και 10-12 ετών, ΥΠΕΠΘ-Αθήνα 2004, 2003.

Η μάχη στις Θερμοπύλες το 480 π.Χ.

Πέρασαν δέκα χρόνια από τη μάχη στο Μαραθώνα. Ο στρατός του Πέρση βασιλιά επιτέθηκε για δεύτερη φορά. Αρχηγός τότε ήταν ο βασιλιάς Ξέρξης. Ο περσικός στρατός κατέβαινε απειλητικός από τη Θεσσαλία προς το Νότο. Οι μόνοι που ήταν έτοιμοι να τους αντιμετωπίσουν ήταν οι Σπαρτιάτες, 300 άντρες με αρχηγό το βασιλιά Λεωνίδα.

Πριν ξεκινήσουν ζήτησαν χρησμό από το μαντείο των Δελφών.

Ο χρησμός έλεγε: «...η Σπάρτη θα κλάψει το θάνατο ενός βασιλιά που η γενιά του κρατάει από τον Ηρακλή...»

Οι Σπαρτιάτες, βαδίζοντας βόρεια, έπαιρναν μαζί τους όσους ήταν έτοιμοι για τον πόλεμο.

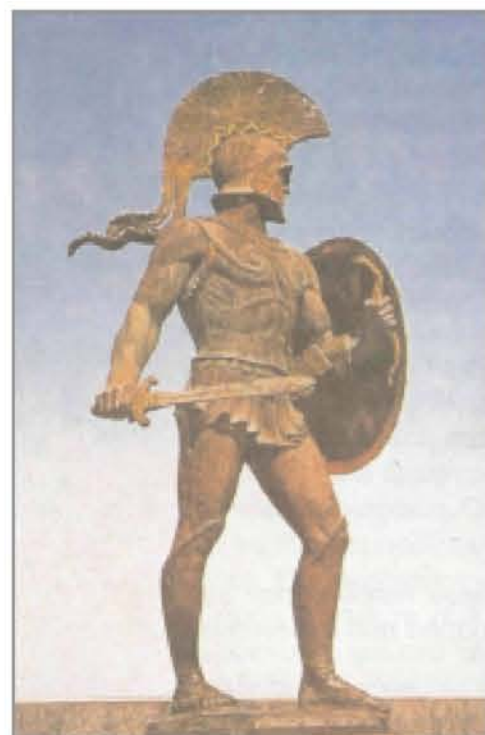
Μαζεύτηκαν 3.000 περίπου. Ο Λεωνίδας αποφάσισε να σταματήσει τον περσικό στρατό σ' ένα στενό πέρασμα, τις Θερμοπύλες.

Πραγματικά, εκεί συναντήθηκαν οι αντίπαλοι. Για μερικές ημέρες οι δυο στρατοί πολεμούσαν. Όταν όμως ξεκίνησε η μάχη, οι χιλιάδες Πέρσες δεν μπορούσαν να περάσουν από το στενό.

-Μεγάλε βασιλιά, εγώ μπορώ να σε βγάλω από τη δύσκολη θέση! Ξέρω ένα μονοπάτι που οδηγεί πίσω από το στρατό των Σπαρτιατών! Αν το πάρουν οι στρατιώτες σου, θα τους περικυκλώσεις και θα τους χτυπήσεις από δυο μεριές.

Αυτές περίπου ήταν οι κουβέντες κάποιου ντόπιου που θέλησε να βοηθήσει τον Ξέρξη. Έτσι κι έγινε. Οι Σπαρτιάτες και οι σύμμαχοί τους βρέθηκαν κλεισμένοι μέσα σε μια φάκα. Σκοτώθηκαν όλοι.

Μετά από χρόνια, έστησαν εκεί κοντά ένα μνημείο για να θυμούνται τη μάχη. Ήταν ένα λιοντάρι που συμβόλιζε τη γενναιότητα των Σπαρτιατών και των συμμάχων τους.

Διασυνδέσεις

- * Γεωγραφία, Ο γύρος της Ελλάδας σε 15 ημέρες.
- * Το μαντείο των Δελφών, ο Απόλλωνας και η Πυθία. Οι χρησμοί. Το μαντείο του Δία στη Δωδώνη. Το παζάρι και ο κόσμος του, σελ. 9, και Ο γύρος της Ελλάδας σε 15 ημέρες.
- * Σπάρτη: Η σπαρτιατική κοινωνία (κατάγονταν από τους Δωριείς, ήταν γενναίοι, ετοιμοπόλεμοι, λιτοδίαιτοι, πειθαρχημένοι κ.ά.). Ο γύρος της Ελλάδας σε 15 ημέρες και Μ' ένα λεωφορείο τριγυρνάμε όλοι μέσα στην πόλη, σελ. 55.
- * Οι διασυνδέσεις αυτές είναι ενδεικτικές. Ενδεχομένως υπάρχουν και άλλες συνδέσεις που μπορείτε να τις χρησιμοποιήσετε ανάλογα με τη δυναμική του μαθήματος.

Βιβλιογραφία

Άθα Γιαλούρη, *Περσικοί πόλεμοι*, εκδ. Πατάκη, 1999.

Γιάννης Μηλιάδης, *Ιστορίες από τον Ηρόδοτο*, εκδ. Αστήρ-Παπαδημητρίου, 1996.

Λήδα Κροντηρά, *Πρώτη γνωριμία με τους Δελφούς του Απόλλωνα*, Εκδοτική Αθηνών, 1996.

Αικ. Τσοτάκου-Καρβέλη, *Λεξικό της ελληνικής μυθολογίας για παιδιά*, εκδ. Πατάκη, 2002.

Ιστορία του ελληνικού έθνους, τ. 2, Εκδοτική Αθηνών, 1976.

Η ναυμαχία στη Σαλαμίνα το 480 π.Χ.

Μετά από τη νίκη του στις Θερμοπύλες, ο περσικός στρατός συνέχισε να κατεβαίνει προς το Νότο. Η επόμενη μεγάλη πόλη που είχαν σκοπό να κατακτήσουν ήταν η Αθήνα. Οι Αθηναίοι είχαν πάρει ένα χρησμό από τους Δελφούς που μιλούσε για «ξύλινα τείχη». Τι να ήταν αυτά τα ξύλινα τείχη; Πολλοί πίστεψαν ότι έπρεπε να χτίσουν ένα ξύλινο τείχος γύρω από την Ακρόπολη, όπως παλιά.

Ο Θεμιστοκλής όμως, ένας νέος πολιτικός, είπε στους Αθηναίους όταν συνεδρίασε η Εκκλησία του Δήμου:

-Το ξύλινο τείχος είναι τα καράβια μας, η δύναμή μας. Όταν φτάσει ο περσικός στρατός, θ' αδειάσουμε την πόλη και όσοι δεν μπορούν να πολεμήσουν θα πάνε στην Αίγινα. Εμείς θα μπούμε στα καράβια μας και θα τους περιμένουμε στη Σαλαμίνα.

Μερικοί Αθηναίοι δεν συμφώνησαν με το Θεμιστοκλή. Έμειναν στην Αθήνα και την είδαν να καταστρέφεται από τον περσικό στρατό. Αλλά και ανάμεσα στους στρατιωτικούς υπήρχαν διαφορετικές απόψεις. Στο τέλος όμως όλοι δέχτηκαν τη γνώμη του Θεμιστοκλή.

Η ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΤΗΣ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ (480 π.Χ.)

Ανάμεσα στο νησί της Σαλαμίνας και στην Αττική το θαλάσσιο πέρασμα είναι πολύ στενό. Εκεί σφήνωσαν τα μεγάλα περσικά πλοία κι έπαθαν μεγάλες ζημιές από τα ελληνικά πολεμικά, τις τριήρεις. Λένε ότι ο βασιλιάς Ξέρξης είχε στήσει το θρόνο του σ' ένα βουνό εκεί κοντά. Από μακριά έβλεπε τη ναυμαχία. Απογοητευμένος διέταξε, όσα πλοία τού έμεναν, να φύγουν γρήγορα και να πάνε στον Ελλήσποντο. Εκεί θα φύλαγαν τη γέφυρα που είχαν φτιάξει για να περάσουν από την Ασία στην Ευρώπη. Οι δυο στρατοί έδωσαν ακόμα μια μάχη, στις Πλαταιές, αλλά ο περσικός στρατός νικήθηκε και εκεί.

Διασυνδέσεις

- * Γεωγραφία, Ο γύρος της Ελλάδας σε 15 ημέρες.
- * Αρχαία Αθήνα, πολίτευμα, καθημερινή ζωή, Ακρόπολη της Αθήνας, Μ' ένα λεωφορείο τριγυρνάμε όλοι μέσα στην πόλη, σελ. 49-58.
- * Οι διασυνδέσεις αυτές είναι ενδεικτικές. Ενδεχομένως υπάρχουν και άλλες συνδέσεις που μπορείτε να τις χρησιμοποιήσετε ανάλογα με τη δυναμική του μαθήματος.

Βιβλιογραφία

- Βίττω Αγγελοπούλου, *Η Ακρόπολη και η ιστορία της*, εκδ. Κέδρος, 1998.
 Άθα Γιαλούρη, *Περσικοί πόλεμοι*, εκδ. Πατάκη, 1999.
 Γιάννης Μηλιάδης, *Ιστορίες από τον Ηρόδοτο*, εκδ. Αστήρ-Παπαδημητρίου, 1996.
 Μαρίζα Ντεκάστρο, *Η Αθήνα σε 7 διαδρομές*, εκδ. Ακρίτας, 2000.
 Σχολή Χιλλ, *Περπατώντας στην Αθήνα*, εκδ. Καλειδοσκόπιο, 2002.
Ιστορία του ελληνικού έθνους, τ.2, Εκδοτική Αθηνών, 1976.